

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ - РУСЕ

АНАЛИЗ

НА

КАЧЕСТВОТО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

И

ЗДРАВНИЯ СТАТУС НА НАСЕЛЕНИЕТО

НА ГРАД РУСЕ

ЗА 2022 ГОДИНА

юни 2023

Контролът и оценката на показателите за качеството на атмосферния въздух в приземния слой се извършват в съответствие със Закона за чистотата на атмосферния въздух (ДВ бр.45/1996г.) и Наредба № 7 за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (ДВ бр.45/1999г.).

Пределно допустимите концентрации за фини прахови частици (ФПЧ10) са съгласно Наредба № 9 за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици и олово в атмосферния въздух (ДВ бр.46/1999г.). Пределно допустимите концентрации за общ суспендиран прах и сероводород са съгласно Наредба № 14 за норми за пределно допустими концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населени места (ДВ бр.88/1997г.).

Пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух са:

- Максимална еднократна - допустимата краткосрочна концентрация в продължение на 30 или 60 минутна експозиция;
- Средноденонощна - допустимата концентрация в продължение на 24 часова експозиция. Получава се като средноаритметична величина от единичните измервания в продължение на 24 часа;
- Средногодишна - допустимата концентрация в продължение на едногодишна експозиция. Получава се като средноаритметична стойност от средноденонощните концентрации, регистрирани в продължение на една година.

Алармен праг е всяко ниво, чието превишаване е свързано с риск за здравето на населението, включително при кратковременна експозиция и при превишаването на което се предприемат съответните мерки за информиране и предупреждение на населението в съответните райони.

В „Тримесечен бюлетин за състоянието на околната среда в Република България за нивата на основните показатели за качество на атмосферния въздух по тримесечия на 2021 година на ИАОС, са публикувани данни от пункт „Русе - Възраждане”, за показателите: серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици (ФПЧ10), фини прахови частици (ФПЧ2.5).

Показателите, по които се извършват анализите са: общ суспендиран прах, серен и азотен диоксид. Анализи на замърсителите се извършват съгласно действащите БДС и утвърдени от НЦОЗА гр. София методики. Получените резултати са сравнени с пределно допустимите концентрации, определени в Наредба № 14/1997г. за норми за пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места и Наредба №12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, серен, азотен диоксид в атмосферния въздух.

А. АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ЗА КАЧЕСТВОТО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

Използвани за данните за атмосферния въздух по тримесечия бюлетин на 2022 година, публикувани за пункт „Русе - Възраждане” на ИАОС (Приложение 1).

Въз основа на наличните данни, могат да бъдат направени следните изводи, по отношение нивата на контролираните замърсители и тенденциите в развитието им за 2022 година.

По показател **серен диоксид:**

- Най-високата средно часова максимална концентрация за годината е $131.08 \mu\text{g}/\text{m}^3$ на пункт „Възраждане“, при норма $350 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Средно денонощната концентрация е на пункт „Възраждане“ - $65.57 \mu\text{g}/\text{m}^3$, при норма $125 \mu\text{g}/\text{m}^3$
По показател **азотен диоксид**: средночасова концентрация от $111.31 \mu\text{g}/\text{m}^3$ до $169.02 \mu\text{g}/\text{m}^3$
- Средно часовата концентрация на азотен диоксид на пункт „Възраждане“ - е $122.88 \mu\text{g}/\text{m}^3$, при нормата $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ – четирикратно увеличение.
- **ГОП** – горен оценъчен праг за съдържание на азотен диоксид в атмосферния въздух показва завишение.

ФПЧ 10 (фини прахови частици 10 μ) - СДН $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, СГН $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$

Данните от „Тримесечен бюлетин за състоянието на околната среда в Република България“ на ИАОС показват, че има леко завишение на нивата през годината. Регистрирани са превишавания на средноденонощната норма за опазване на човешкото здраве..

Максимална измерена средноденонощна концентрация варира в границите от $32.07 \mu\text{g}/\text{m}^3$ до $46.24 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (Приложение 2 - Таблица 4)

ФПЧ 2,5 (фини прахови частици 2,5 μ) - Максимална измерена концентрация варира в границите от $22.19 \mu\text{g}/\text{m}^3$ до $56.10 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (Приложение 2 - Таблица 5)

ИЗВОДИ ЗА КАЧЕСТВОТО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ:

1. Основен замърсител на атмосферния въздух остават фините прахови частици, (ФПЧ10), което създава реален риск от завишаване на белодробната заболяемост.

Б. ЗДРАВНО СЪСТОЯНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО

Общи данни

Броят на регистрираните заболявания в амбулаториите на лечебните заведения през 2022 година са на база обобщени данни от Дирекция „Медицински дейности“ при РЗИ - Русе (учетни форми № 365, Приложения № 5 и 6 по класове болести и нозологични единици за 2022 г.). Честотата на заболяванията е изчислена на 1 000 жители.

В анализа са разгледани следните класове болести и нозологични единици:

- новообразувания и от тях злокачествени новообразувания;
- болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм, и от тях желязо-недоимъчни анемии;
- болести на дихателната система и от тях остри инфекции на горните дихателни пътища, вазомоторен и алергичен ринит, пневмонии, хроничен бронхит и астма;
- болести на кожата и подкожната тъкан, и от тях дерматит и екзема.

Анализ на данните (Приложение 2)

Честота на общо регистрираните заболявания в амбулаториите на лечебните заведения на град Русе през 2022 г. 3451,40‰, през 2021 г. е 3018,16‰, 2020 г. е 926.82‰, 2019 г. е 1040.75‰, 2018 г. е 1074,17‰. Показателят през 2022 г. е чувствително завишен, предвид епидемичната обстановка, създадена се във връзка с обявената пандемия от SARS-CoV-2.

Абсолютният брой, относителният дял и честотата на регистрираните новообразувания се наблюдава леко колебание с тенденция на занижаване. Темпът на общия показател е плавен – 2022 г. е 46,97‰, 2021 г. е 43.70‰, 2020 г. е 15.24‰, 2019 г. е 17.22‰, 2018 г. е 17.30‰. И при регистрираните новообразувания се наблюдава висок скок.

През 2022 г. болестите на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм са завишени: за 2018 г. – 5.23‰, 2019 г. – 5.59‰, 2020 г. – 6.41‰, 2021 г. – 17.37‰, 2022 г. – 31,16‰ – силно повишен показател.

Абсолютният брой, честотата и относителните дялове на регистрираните болести на дихателната система са доста завишени, спрямо предходните години – общо за 2022 г. 598,08‰ - висок скок спрямо предходните години, 2021 г. 458.44‰, 2020 г. - 218.94‰ , 2019 г. 293.51‰ , 2018 г. 335.16‰.

Абсолютният брой, честотата и относителният дял на регистрираните болести на кожата и подкожната тъкан са завишени стойностите спрямо предходни години: 2018 г. 69.09‰, 2019 г. 68.34‰, 2020 г. 62.11‰, 2021 г. 120.22‰, 2022 г. – 124,99‰.

ИЗВОДИ ЗА ЗДРАВНОТО СЪСТОЯНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО

1. Абсолютният брой и честота на регистрираните болести в амбулаториите на лечебните заведения в гр. Русе, в последната година са силно завишени, предвид епидемичната обстановка, създава се във връзка с обявената пандемия от SARS-CoV-2.

2. Абсолютният брой, относителният дял и честотата на регистрираните новообразувания в последната година са завишени, предвид епидемичната обстановка, създава се във връзка с обявената пандемия от SARS-CoV-2.

3. Показателите при болестите на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм също бележат скок.

4. Абсолютният брой, честотата и относителните дялове на регистрираните болести на дихателната система в последната година са силно завишени, предвид епидемичната обстановка, създава се във връзка с обявената пандемия от SARS-CoV-2., спрямо предходни години.

5. Честотата и относителният дял и на болестите на кожата и подкожната тъкан са почти двойно завишени, предвид епидемичната обстановка, създава се във връзка с обявената пандемия от SARS-CoV-2.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Наблюденията на качеството на атмосферния въздух показват, че основен замърсител в град Русе са фините прахови частици. средногодишните им стойности са над пределните норми, което е неблагоприятно.

Нивата на останалите замърсители на въздуха варират в тесни граници през годините, като средногодишните им концентрации са под граничните стойности.

Показателите регистрирана заболеваемост по класове болести и нозологични единици бележат чувствително увеличение.

Влияние върху заболеваемостта на населението оказват различни фактори на жизнената среда, физиологичните особености на отделния индивид и начина му на живот, като през последната година най-силно влияние оказва създалата се епидемична обстановка. Значение за динамиката на показателите има и организацията на здравното обслужване на населението, възможността за достъп до медицинска помощ, както и личната преценка на всеки един пациент за навременно диагностициране и лечение.

С цел подобряване качеството на атмосферния въздух, за намаляване на вредното въздействие на атмосферното замърсяване върху здравето на населението даваме следните

ПРЕПОРЪКИ И ПРЕДПРИЕТИ ДЕЙСТВИЯ И МЕРКИ:

Отчет за 2022 г. на мерките, заложи в План за действие към Програма за качеството на атмосферния въздух по показатели ФПЧ10 и ФПЧ2,5 на Община Русе за периода 2022-2026 г.

Rs_Per_Dh_a_4 - Системни проверки за нерегламентирано изгаряне на гуми, пластмаси, текстил и други.

Ежедневен контрол върху изпълнение на наредбите на Общински съвет – Русе се осъществява от служители на специализирано звено „Контрол за опазване на обществения ред и сигурността” при Община Русе и служители на отдел „Екология“.

През 2022 г. са извършени 23 проверки от отдел „Екология“ за вида на използваните горивни материали през зимния сезон на територията на гр. Русе, които са проведени съвместно със служители на ОДМВР – Русе.

Rs_Per_Dh_a_5

Системни проверки на строителните обекти за начина на отопление на работниците и чистотата на строителните площадки – 66 бр.

Rs_Per_Tr_a_3 - Проверки и действия за освобождаване на общински територии от ИУМПС

Преминали комисия – 395 бр. ИУМПС

Съставени 177 фиша по чл.15, ал.7 от ЗДП

Rs_Per_Tr_a_5 При обявяване на обществени поръчки/концесии за сключване на нови договори, за чието изпълнение е необходимо използването на транспортна техника, да се включва условие към изпълнителите за покриване на изискванията на Регламент (ЕО) №715/2007 от 20 юни 2007 год. за типово одобрение на МПС (минимум Евро 5).

По обявена обществена поръчка за „Сметосъбиране на битови отпадъци на 13 населени места с.о. „ДЗС“, кв. „Средна кула“, кв. „Долапите“ и кв. „Образцов чифлик“ на територията на община Русе“ -специализирани сметосъбиращи автомобили: 4 бр. основни и 1 бр. резервен, както и 1бр. специализиран дезинфекциращ автомобил за измиване и дезинфекция на съдовете за битови отпадъци

Rs_Per_Tr_a_6 При закупуване на нова транспортна техника за нуждите на Община Русе, да се прилагат изискванията на Регламент (ЕО) № 715/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2007г. за типово одобрение на моторни превозни средства по отношение на емисиите от леки превозни средства за превоз на пътници и товари - минимум Евро 5.

1. Закупен фабрично нов автомобил с марка „Тойота“, модел „Хайлукс“-пикап;

2. ВМС, модел: TUGRA 2032, Евро 6 Е

Rs_Per_Tr_t_1 Системно машинно метене и миене на основната улична мрежа на града, в т.ч. периодично ръчно почистване на уличните регули.

Дейностите по машинно метене и миене се изпълняват ежедневно през пролетно-летния сезон, в т.ч. ръчно метене и уборка, както и ръчно престъргване на уличните регули.

Rs_Per_Tr_t_2 Поддържане проводимостта на оттоците и дъждоприемните шахти.

От началото на 2022 г. до момента са възложени и почистени 1013 бр. шахти.

Rs_Per_Dust_a_1 Контрол за възстановяване на улици и тротоари при ремонт/изграждане на елементи на техническата инфраструктура с цел недопускане на замърсяване на прилежащите площи и увеличаване на пътния нанос или ветрово запрашване.

Извършени 66 бр. Проверки

Rs_Per_Dust_t_3 Изграждане и рехабилитация на зелена инфраструктура в градските зони, вкл. създаване/разширяване на „зелени пояси/зони“

Засадени 180 бр. храсти и 324 бр. дървета

През 2022 г. е извършено цялостно преасфалтиране на 5 улици на територията на гр. Русе, както и множество ремонтни дейности по тротоари, алеи, стъпала и др.

Rs_Per_Inf_2 Провеждане на информационни кампании за разясняване на ефектите от използването на стандартизирани горива и горивни инсталации.

По време на проверките за нерегламентирано изгаряне на нестандартни горивни материали за отопление се разяснява на гражданите за ефектите от използването на твърдо гориво /дърва и въглища/, както и за нерегламентираните. Насърчават се за включване към проектите за замяна на отоплителните уреди.

Rs_Sh_Tr_t_1 Закупуване и доставка на 35 електрически транспортни средства за нуждите на обществения транспорт на община Русе. Предвижда се доставка и монтаж на 20 станции за зареждане в тролейбусно депо и 4 станции за бързо зареждане чрез пантографи.

За периода 2021-2022г. са доставени и пуснати в експлоатация 20 броя нови електробуси, както и 20 станции за зареждане в тролейбусното депо. Доставени и монтирани на крайни спирки са 4 станции за бързо зареждане чрез пантографи.

Rs_Sh_Tr_t_2 „Интегрирана система за градски транспорт на град Русе - 2 етап“

1. Изграждане на пешеходна връзка–надлез между кв. „Родина -3“ и кв. „Чародейка“
2. Реконструкция на бул. „Придунавски“ и рехабилитация на 3 бр.пасарелки
3. Изграждане на пешеходна зона по ул. „Чипровци“
4. Рехабилитация и реконструкция на ул. „Шипка“ в участъка от ул. „Чипровци“ до бул. „България“
5. Реконструкция и рехабилитация на пешеходен подлез при МГ „Баба Тонка“
6. Надграждане на интелигентната транспортна система

Rs_Sh_Tr_t_4 Реализиране на проект „Инвестиране в пътната безопасност и подобряване свързаността на Община Русе и окръг Гюргево с транспортната мрежа TEN-T

3,10 км - Обща дължина на реконструираниите/ модернизирани пътища
166 300 души - Население, обслужвано от модернизирания инфраструктура

Rs_Sh_Tr_t_5 Реализиране на проект „Добре развита транспортна система в Еврорегион Русе-Гюргево за по-добра свързаност с TEN-T мрежата“

2000 души, 170 участника в събития, 11 км път

Rs_Sh_Tr_t_6 Изграждане, ремонт и поддържане на уличната мрежа.

През 2022 г. са изпълнени ремонти и обновяване на 15 междублокови пространства, прилежащи алеи, обслужващи пътища и тротоари към тях

Rs_Sh_Dust_t_2 Благоустрояване на междублоковите пространства, изграждане на детски площадки и др.

Изградени 7 бр. детски площадки

Rs_Sh_Dust_t_4 Изграждане на нови и ремонт на съществуващи паркинги

През 2022 г. са изпълнени ремонти и обновяване на 15 междублокови пространства, прилежащи алеи, обслужващи пътища и тротоари към тях

Rs_Sh_Mon_t_1 Наем и въвеждане в експлоатация на станция за измерване качеството на въздуха (Община Белене)

От 27.07.2021 г. Община Русе разполага с нова автоматична станция за измерване на органични съединения във въздуха.

Rs_Sh_Mon_t_2 Въвеждане в експлоатация на 2 бр. нови АИС по Проект „Българските общини работят заедно за подобряване на качеството на атмосферния въздух“, LIFE IP CLEAN AIR

На 17-ти и 18-ти септември 2020 г. се извърши доставката и монтажа на автоматичните измервателни станции за контрол на качеството на атмосферния въздух в гр. Русе.

От 8-ми юни 2021 г. гражданите имат възможността да проверяват дневните данни за предходния ден с показателите на автоматичните измервателни станции, които отчитат нивата на фини прахови частици в града

Rs_Mt_Tr_t_2 Повишаване ефективността, подобряване качеството и обхвата на общински предприятия „Паркстрой“ и „Комунални дейности“ чрез осигуряване на нови модерни машини за почистване на улици и др

Закупен комбиниран багер-товарач Hidromek 102 B

Rs_Mt_Tr_t_3 Оптимизиране на транспортните схеми с цел намаляване интензивността на транспорта.

През 2022 г. е извършено обследване на пътникопотока по междуселищните линии от общинската и областната транспортни схеми във връзка с оптимизиране на маршрутните разписания по транспортните схеми, спрямо основния брой пътници.

Rs_Mt_Tr_t_8 Ремонт на настилките на съществуващи паркинги.

През 2022 г. са изпълнени ремонти и обновяване на 15 междублокови пространства, прилежащи алеи, обслужващи пътища и тротоари към тях

Rs_Mt_Tr_t_10 Закупуване и доставка на електрически транспортни средства за нуждите на обществения транспорт на Община Русе

Предстоящо сключване на договор за доставка 15 броя нови тролейбуси по проект „Подобряване качеството на атмосферния въздух чрез закупуване и доставка на електрически превозни средства за шосеен транспорт- електрически автобуси и тролейбуси за Община Русе.

Rs_Lt_Tr_t_1 Въвеждане на зона/и с ниски емисии и ограничаване движението на МПС по определени улици при необходимост.

През февруари 2022 г. е изготвена Методика за въвеждане на зони с ниски емисии в гр. Русе.

Rs_Mt_Tr_t_3 Закупуване и доставка на електрически транспортни средства за нуждите на обществения транспорт на Община Русе

В проект е подмяната на целия автопарк на „Общински транспорт Русе“ ЕАД, включващо подмяна на 35 броя тролейбуси и закупуване на 60 броя автобуси.

Rs_Lt_Dust_t_2 Прилагане на зелени решения за адаптиране на градската среда към изменение на климатичните промени. Развитие на парковите зони. Разширяване и благоустройство на съществуващи.

Създаване на иновативни зони с цел борба с ефекта на топлинния остров в урбанизирана терито

Други дейности:

1. Да се изградят изолационни растителни пояси от едроразмерна и храстова растителност, способна да адсорбира аерозолите от въздуха по булевардите и улиците с интензивен транспортен трафик.
2. Да продължи да се ползва системата за мокро метене на улиците с интензивен транспортен трафик.
3. Правилно да се организира и регулира уличното движение.
4. Да се насърчават озеленителните и залесителни мероприятия.
5. Да се осъществява контрол при изпълнение на основни и текущи ремонти, при реконструкции на уличната мрежа, за своевременно измиване на транспортната техника при напускане на обекта.
6. Да се задължават инвеститорите за измиване на трасетата, по които се движи строителната техника от/до обекта.
7. Пътната настилка да се поддържа в добро състояние.
8. За по-добро вентилиране на пътните артерии, в гр. Русе да се развива нискоетажно строителство по протежението им.

Приложение 1

НИВА НА ОСНОВНИТЕ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ ПО ТРИМЕСЕЧИЯ НА 2022 ГОД. (данни на ИАОС)

Таблица 1. СРЕДНОЧАСОВИ НИВА НА СЕРЕН ДИОКСИД

2022 г. тримесечие	Пункт	Брой регистрирани данни бр. 1h-концентрации	Брой превишения на ПС за СЧН [350µg/m ³]	Максимална измерена (средночасова) концентрация [µg/m ³]	Брой превишения на АП*
1	2	3	4	5	6
I-во	Русе - Възраждане	2024	0	131.08	0
II-ро	Русе - Възраждане	2175	0	51.36	0
III-то	Русе - Възраждане	2195	0	70.88	0
IV-то	Русе - Възраждане	2136	0	93.20	0

*АП - алармен праг за серен диоксид (500 µg/m³, измерени в три последователни часа)

Таблица 2. СРЕДНОДЕНОНОЩНИ НИВА НА СЕРЕН ДИОКСИД

2022 г. тримесечие	Пункт	Брой регистрирани данни бр. 24h-концентрации	Брой превишения на ПС за СДН [125µg/m ³]	Брой превишения на ГОП [75µg/m ³]	Максимална измерена средноденонощна концентрация [µg/m ³]	Средна/годишна концентрация [µg/m ³]
1	2	3	4	5	6	7
I-во	Русе - Възраждане	80	0	0	65.57	8.58
II-ро	Русе - Възраждане	91	0	0	9.95	6.34
III-то	Русе - Възраждане	92	0	0	15.30	7.20
IV-то	Русе - Възраждане	89	0	0	20.61	7.93

ГОП – горен оценъчен праг за съдържание на серен диоксид в атмосферния въздух

АЗОТЕН ДИОКСИД И АЗОТНИ ОКСИДИ - НОРМИ ЗА ЗАЩИТА ЗДРАВЕТО НА НАСЕЛЕНИЕТО

Таблица 3. СРЕДНОЧАСОВИ НИВА НА АЗОТЕН ДИОКСИД

2022 г. тримесечие	Пункт	Брой регистрирани данни бр. 1h- концентрации	Максималн а измерена средночасов а концентрац ия [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	Брой превишения на ПС за СЧН ($200\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Брой превишения на ГОП [$140\mu\text{g}/\text{m}^3$]	Брой превишения на АП*
1	2	3	4	5	6	6
I-во	Русе - Възраждане	2141	169.02	0	8	0
II-ро	Русе - Възраждане	2175	145.65	0	2	0
III-то	Русе - Възраждане	2195	111.31	0	0	0
IV-то	Русе - Възраждане	2199	0	0	122.88	0

- АП - алармен праг за азотен диоксид ($400 \mu\text{g}/\text{m}^3$, измерени в три последователни часа)

- ГОП – горен оценъчен праг за съдържание на азотен диоксид в атмосферния въздух

ФИНИ ПРАХОВИ ЧАСТИЦИ (ФПЧ)

Таблица 4 ФИНИ ПРАХОВИ ЧАСТИЦИ (ФПЧ10)

2022 г. тримесечие	Пункт	Брой регистрирани данни	Брой превишения на ПС за СДН [$50\mu\text{g}/\text{m}^3$]	Максимална измерена средноденонощна концентрация [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	Средна концентрация [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
1	2	3	4	5	6
I-во	Русе - Възраждане	90	32	69.54	46.24
II-ро	Русе - Възраждане	91	1	69.72	32.07
III-то	Русе - Възраждане	91	1	54.26	33.01
IV-то	Русе - Възраждане	90	27	140.44	43.96

Таблица 5 ФИНИ ПРАХОВИ ЧАСТИЦИ (ФПЧ2.5)

2022 г. тримесечие	Пункт	Брой регистрирани данни	Максимална измерена концентрация [µg/m ³]	Средна концентрация [µg/m ³]
1	2	3	4	5
I-во	Русе - Възраждане	90	56.10	22.87
II-ро	Русе - Възраждане	90	22.19	11.99
III-то	Русе - Възраждане	89	36.40	14.37
IV-то	Русе - Възраждане	92	52.71	20.15

Приложение 2

СТРУКТУРА НА РЕГИСТРИРАНАТА БОЛЕСТНОСТ НА НАСЕЛЕНИЕТО ПО КЛАСОВЕ БОЛЕСТИ

В ОБЛАСТ РУСЕ ПРЕЗ 2018 - 2022 г.

Класове болести по МКБ10	2018 г.		2019 г.		2020 г.		2021 г.		2022 г.	
	на 1000 души	отн. дял	на 1000 души	отн. дял	на 1000 души	отн. дял	на 1000 души	отн. дял	на 1000 души	отн. дял
Инфекциозни и паразитни болести	79,65	2,72	87,81	2,94	103,82	3,64	99,46	3,29	113,47	3,29
Новообразувания	47,86	1,64	47,95	1,61	40,91	1,43	43,7	1,44	46,97	1,36
Болести на кръвта и кръвотв.органи	17,81	0,61	19,8	0,66	18,28	0,64	17,37	0,57	31,16	0,90
Болестити на ендокр. система	172,1	5,89	190,04	6,37	179,58	6,3	181,45	6,01	233,97	6,78
Психични и поведенчески разстройства	51,65	1,77	48,13	1,61	58,8	2,06	54,76	1,81	71,56	2,07

Болести на нервната с-ма	127,22	4,35	130,79	4,38	118,91	4,17	116,25	3,85	133,20	3,86
Болести на окото и придатъците му	182,5	6,24	171,74	5,76	164,78	5,78	164,58	5,45	197,63	5,73
Болести на ухото и мастоидния израстък	81,59	2,79	84,77	2,84	76,14	2,67	77,95	2,58	94,47	2,74
Болести на органите на кръвообращението	632,51	21,63	712,55	23,88	674,92	23,67	631,32	20,91	672,24	19,48
Болести на дихателната система	527,41	18,04	506,78	16,98	421,47	14,78	458,44	15,18	598,08	17,33
Болести на храносмил. система	144,11	4,93	137,58	4,61	129	4,52	130,46	4,32	152,73	4,43
Болести на кожата и подкожната тъкан	122,03	4,17	115,64	3,87	109,39	3,84	120,22	3,98	124,99	3,62
Болести на костно-мускулната с-ма	281,57	9,63	301,17	10,09	301,05	10,56	307,04	10,17	370,20	10,73
Болести на пикочо-половата с-ма	242,12	8,28	218,82	7,33	204,13	7,16	216,7	7,17	246,60	7,14
Бременност, раждане и послеродов период	24,2	0,83	17,83	0,6	22,34	0,78	18,51	0,61	18,32	0,53
Някои състояния, възникващи през перинаталния период	1,83	0,06	1,95	0,07	1,51	0,05	1,33	0,04	1,33	0,04
Вродени аномалии	5,8	0,2	6,62	0,22	5,68	0,2	5,29	0,17	6,06	0,18
Симпт., пр. и откл. от нормата, открити при кл. и лаб. изсл.	65,13	2,23	66,98	2,24	59,53	2,09	64,56	2,13	81,08	2,35
Травми и отравяния	116,79	3,99	117,24	3,93	102,75	3,6	106,52	3,52	128,94	3,74
Кодове за специални цели	X	X	X	X	58,83	2,06	202,25	6,8	128,36	3,72
ВСИЧКО:	2923,89	100	2984,19	100	2851,82	100	3018,16	100	3451,40	100,00

**СТРУКТУРА НА РЕГИСТРИРАНАТА ЗАБОЛЕВАЕМОСТ НА НАСЕЛЕНИЕТО ПО КЛАСОВЕ БОЛЕСТИ
В ОБЛАСТ РУСЕ ПРЕЗ 2018 - 2022 г.**

Класове болести по МКБ10	2018 г.		2019 г.		2020 г.		2021 г.		2022 г.	
	на 1000 души	отн. дял	на 1000 души	отн. дял	на 1000 души	отн. дял	на 1000 души	отн. дял	на 1000 души	отн. дял
Инфекциозни болести и паразитози	47,91	4,46	49,69	4,77	54,85	5,92	62,14	5,72	72,47	5,67
Новообразувания	17,3	1,61	17,22	1,65	15,24	1,64	15,43	1,42	16,69	1,31
Болести на кръвта и кръвотворните органи	5,23	0,49	5,59	0,54	6,41	0,69	4,28	0,39	7,62	0,60

Б-ти на ендокринната система	25,71	2,39	30,9	2,97	29,74	3,21	28,73	2,65	46,66	3,65
Психични разстройства	9,32	0,87	8,92	0,86	11,21	1,21	10,71	0,99	17,02	1,33
Болести на нервната система	39,88	3,71	36,05	3,46	34,88	3,76	32,13	2,96	36,59	2,86
Болести на окото и придатъците му	46,39	4,32	42,69	4,1	36,2	3,91	37,21	3,43	44,12	3,45
Болести на ухото	43,35	4,04	42,68	4,1	39,3	4,24	38,63	3,56	49,21	3,85
Болести на органите на кръвообращ.	81,64	7,6	106,2	10,2	97,4	10,51	83,95	7,73	88,92	6,95
Болести на дихателната система	335,16	31,2	293,51	28,2	218,94	23,62	254,04	23,39	372,12	29,10
Болести на храносмилателната с-ма	63,32	5,89	64,38	6,19	52,74	5,69	58,33	5,37	64,33	5,03
Болести на кожата и подкожната тъкан	69,09	6,43	68,34	6,57	62,11	6,7	63,26	5,82	62,05	4,85
Болести на костно-мускулната с-ма	82,01	7,63	82,43	7,92	74,09	7,99	74,19	6,83	93,73	7,33
Болести на пикочо-половата с-ма	98,65	9,18	83,94	8,07	74,67	8,06	89,23	8,22	105,00	8,21
Бременност, раждане и послеродов период	5,76	0,54	4,22	0,41	5,11	0,55	4,93	0,45	5,18	0,41
Някои състояния, възникнали през перинаталния период	0,65	0,06	0,55	0,05	0,39	0,04	0,33	0,03	0,42	0,03
Вродени аномалии	1,58	0,15	1,43	0,14	1,14	0,12	1,32	0,12	1,48	0,12
Симпт., пр. и откл. от нормата, открити при кл. и лаб. изсл.	43,81	4,08	43,85	4,21	36,25	3,91	35,36	3,26	46,71	3,65
Травми и отравяния	57,41	5,34	58,16	5,59	50,1	5,41	50,8	4,68	64,51	5,04
Кодове за специални цели	X	X	X	X	26,05	2,82	141,18	12,98	84,00	6,57
ВСИЧКО:	1074,17	100	1040,75	100	926,82	100	1086,18	100	1278,84	100,00

Структура на болестността по причини в област Русе

Болести на органите на кръвообращението	19,48%
Болести на дихателната система	17,33%
Болести на костно-мускулната система	10,73%
Болести на пикочо-половата система	7,14%
Б-ти на ендокр. система	6,78%
Други	38,52%

СТРУКТУРА НА БОЛЕСТНОСТТА ПО ПРИЧИНИ В ОБЛАСТ РУСЕ

Структура на заболяемостта по причини в област Русе

Болести на дихателната система	29,10%
Болести на пикочо-половата система	8,21%
Болести на костно-мускулната система	7,33%
Болести на органите на кръвообращението	6,95%
Кодове за специални цели (COVID - 19)	6,57%
Други	42,74%

СТРУКТУРА НА ЗАБОЛЕВАЕМОСТТА ПО ПРИЧИНИ В ОБЛАСТ РУСЕ

